

Yashoda Girls' Arts & Commerce College, Nagpur

Project in Environment Science

Session: 2019-2020

**Name of the Project: Project on Organic Mosquito
Repellent**

Number of Students Enrolled: 15

Name of Co-ordinator : Dr. Lalita Punnaya

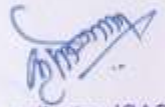
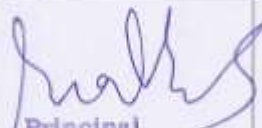
Yashoda Girls' Arts & Commerce College

Affiliated to Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur
NAAC Accreditation B++ with 2. 82 CGPA

Sneh Nagar, Wardha Road, Nagpur. 440015

Brief Report on Completion of Project

Academic Year- 2019-2020

Name of the Project Undertaken	Project on Organic Mosquito Repellent	
Academic Session	2019-2020	
Organizing Department/ Committee	Department of Environment Science	
Total number of students Participated in the project	15	
Brief Report	The Project entitled Organic Mosquito Repellent was undertaken by the Department of Environment Science during the session 2019-2020 under the guidelines of the Internal Quality Assurance Cell of the institution. Total 15 students participated in the project activity and successfully completed the project. The completion certificates have been given to the students. All the students found it very interesting to learn through the experiential learning. They enjoyed the project work.	
Criterion No. I	Metric No:-1.3.2	
Signature of Activity Co-ordinator	Signature and Stamp of IQAC Co-ordinator	Signature & Stamp of Principal
	 Co-ordinator, IQAC Yashoda Girls' Arts & Commerce College, Nagpur	 Principal Yashoda Girls Arts & Commerce College, Sneh Nagar, Nagpur-15

Yashoda Girls' Arts & Commerce College

Affiliated to Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur

NAAC Accreditation B++ with 2.82 CGPA

Sneh Nagar, Wardha Road, Nagpur. 440015

Project on Organic Mosquito Repellent

Academic Session- 2019-2020

List of students completing project-

Sr. NO.	Name of students	Program
1	APEKSHA KHUSHAL KOSE	B.A.
2	NANDINI RAMKRUPAL CHOUHAN	B.A.
3	RAKHI ANKUSHRAO SHENDE	B.A.
4	SADHANA SHALIK WAGH	B.A.
5	HEENA GAJANAN BHALEKAR	B.A.
6	DIPALI MANOJ BAWARIYA	B.A.
7	MAYURI MANOJ BAWARIYA	B.A.
8	SWATI UMADATT TIWARI	B.A.
9	BUSHARA PRAVEEN NAIMUDDIN RAYIN	B.A.
10	FEUNA REHBAR ANWAR KAHAN	B.A.
11	SUBHALAXMI VIJAY MENDHULE	B.Com
12	ARCHANA TEJPRATAP GAUTAM	B.Com
13	MEENAL VILASH BHAGWATKAR	B.Com
14	PRATIKASHA RAMSAJIVAN DUBEY	B.Com
15	RADHADEVI SUNIL PANDEY	B.Com

Signature of Project Co-ordinator

Signature of
IQAC Coordinator
Co-ordinator, IQAC
Yashoda Girls' Arts &
Commerce College, Nagpur

Principal

Signature of
Principal
Yashoda Girls Arts & Commerce
College, Sneh Nagar, Nagpur-15

पुरुषोत्तम खापर्डे हेल्थ अँड एज्युकेशन सोसायटी द्वारा संचालित नागपूर

यशोदा गर्ल्स आर्ट्स अँड कॉमर्स कॉलेज
स्नेह नगर, नागपूर.

पर्यावरण शिक्षण

पर्यावरण / जरनल व सेमिनार
प्रकल्प कार्यपुस्तिका

Project on Organic Mosquito Repellent

Class : B.A. II

Session : 2019-2020

Project Submitted by

Ku. Dipali Manoj Bawaria

CERTIFICATE

Yashoda Girls' Arts & Commerce College

Affiliated to Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur
NAAC Accreditation B++ with 2.82 CGPA

Sneh Nagar, Wardha Road, Nagpur. 440015

Certificate

It is certified that the project work in the subject
Environment Science entitled *Project on Organic Mosquito
Repellment* has been successfully completed by
Ku Dipali Manoj Bawaria
of B.A./ B.Com Semester...IV... during the Academic session
2019-2020. Hence the certificate is awarded to her.

Date: 25/04/2020

Project Co-coordinator

Principal
PRINCIPAL
Yashoda Girls Arts & Commerce Colley
Sneh Nagar, Nagpur-15

PROJECT COPY

प्रकल्प लेखन कार्य

१. प्रकल्पाची निवड किंवा विषय निवड

प्रकल्पाचे विषय ⇒ जस पक्षिविषयाची उद्भवती व झूप तयार करणे.

प्रकल्पाची निवड ⇒ जसांभाकित डेंगू - मलेरिया, इत्यादी रोग पसरतात. म्हणून त्यांचा नाशनाट करण्यासाठी उपाय करणे आवश्यक आहे. जस नष्ट करण्याच्या अनेक रासायनिक पद्धती आहेत.

उदा ⇒ कासवस्त्रात अंगारवती, मॉल भाऊट, मॅट, मोडेमॉस फ्रिम, मोर्विन, ड्रव पदार्थ, गूड जॉर्ड, जळठारा पेपर, अशा वस्तुमुळे विषारी झुर येतो. किंवा अपत्यक्षपणे मानवी आरोग्यावर कालांतराने विपरीत परिणाम होतो. जस डोकू दुःखी व वयसुनचे विकार अग्य आजार निर्माण होतात. त्यामुळे नैसर्गिक जस पक्षिविषयाचे उपाय करणे गरजेचे आहे.

२. प्रकल्पाची उद्दिष्टे

- ① नैसर्गिक पदार्थ वापरून ड्रास पत्रविषयाची उद्दवत्ती व धूप तयार करणे.
- ② अद्दवत्ती व धूप ने ड्रास पत्रतात का ते पडणे.
- ③ उद्दवत्ती व धूप चा उपयोग करणे.
- ④ उद्दवत्ती व धूप मध्ये नैसर्गिक पदार्थ असल्यामुळे त्यांचा वापर करून पर्यावरण संवर्धन करणे.

PROJECT COPY

3. प्रकल्पाचे महत्व

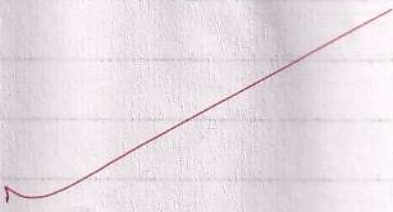

संबाधित प्रकल्पाची माहिती गुगलवर
मिळाली. त्यात मूळा ग्रामीण माहितीने वीजा
वनस्पती वापरून धूप बनवले तसेच प्राचीन
परंपरेनुसार लोक सायंकाळी कडूलिंबूच्या पाला
जाळतात. व आपूर जाळतात. अशा गोष्टी
लक्षात देवून नैसर्गिक पदार्थापासून उद्भवती व
धूप बनविण्याचे ठरविले.

नैसर्गिक पदार्थापासून बनविले उद्भवती
व धूप चा वापर सायंकाळी घरांमध्ये करता
येईल तेव्हा बाहेरील डास घरात येणार नाहीत
असे अपेक्षित आहे. त्यामुळे घरातील लोकांचे
आरोग्य चांगले राहिल. तसेच

अशा प्रकारच्या उद्भवती व धूप बनविण्याचे
काम किंवा रोजगार मिळेल व त्यातून
स्वयंरोजगार निर्माण होऊ शकतो.

PROJECT COPY

४. प्रकल्पाची अभ्यासपध्दती

प्रायोगिक पध्दतीच्या वापर करून
चार प्रकारे प्रयोग केला आहे.

- ① प्रयोग सामग्री ⇒ सूकलेल्या गवती चढव्या पानांची पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सूकलेल्या निलगिरीच्या पानांची पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सूकलेल्या कुडुलिवाच्या पानांची पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सूकलेल्या लुळीच्या पानांची पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 साबुदाना पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सोयाबिन तेल ⇒ 10 ग्रॅम

फुती ⇒ सामग्री मऊत करून उफवती व छूप
 बनविले व वाजविले.

- ② प्रयोग सामग्री ⇒ सूकलेल्या गवती चढव्या पानांची
 पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सूकलेल्या निलगिरीच्या पानांची पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सूकलेल्या कुडुलिवाच्या पानांची पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सूकलेल्या लुळीच्या पानांची पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 साबुदाना पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सोयाबिन तेल ⇒ 10 ग्रॅम
 कोवसा पुड ⇒ 100 ग्रॅम
 पाणी ⇒ मि. लि.

फुती ⇒ सामग्री मऊत करून उफवती व छूप
 बनविले व वाजविले.

PROJECT COPY

Handwritten text in Odia script is visible on the lined paper. At the top center, there is a circular purple stamp that reads "SEAL" in the center, with "GIRIKA Arts & Commerce College" around the perimeter. Below the stamp, there is a rectangular photograph showing a pile of cut, light-colored wood or bamboo sticks. The text below the photo includes a red checkmark and several lines of handwritten notes, some of which appear to be mathematical or descriptive in nature.

Name of Practical

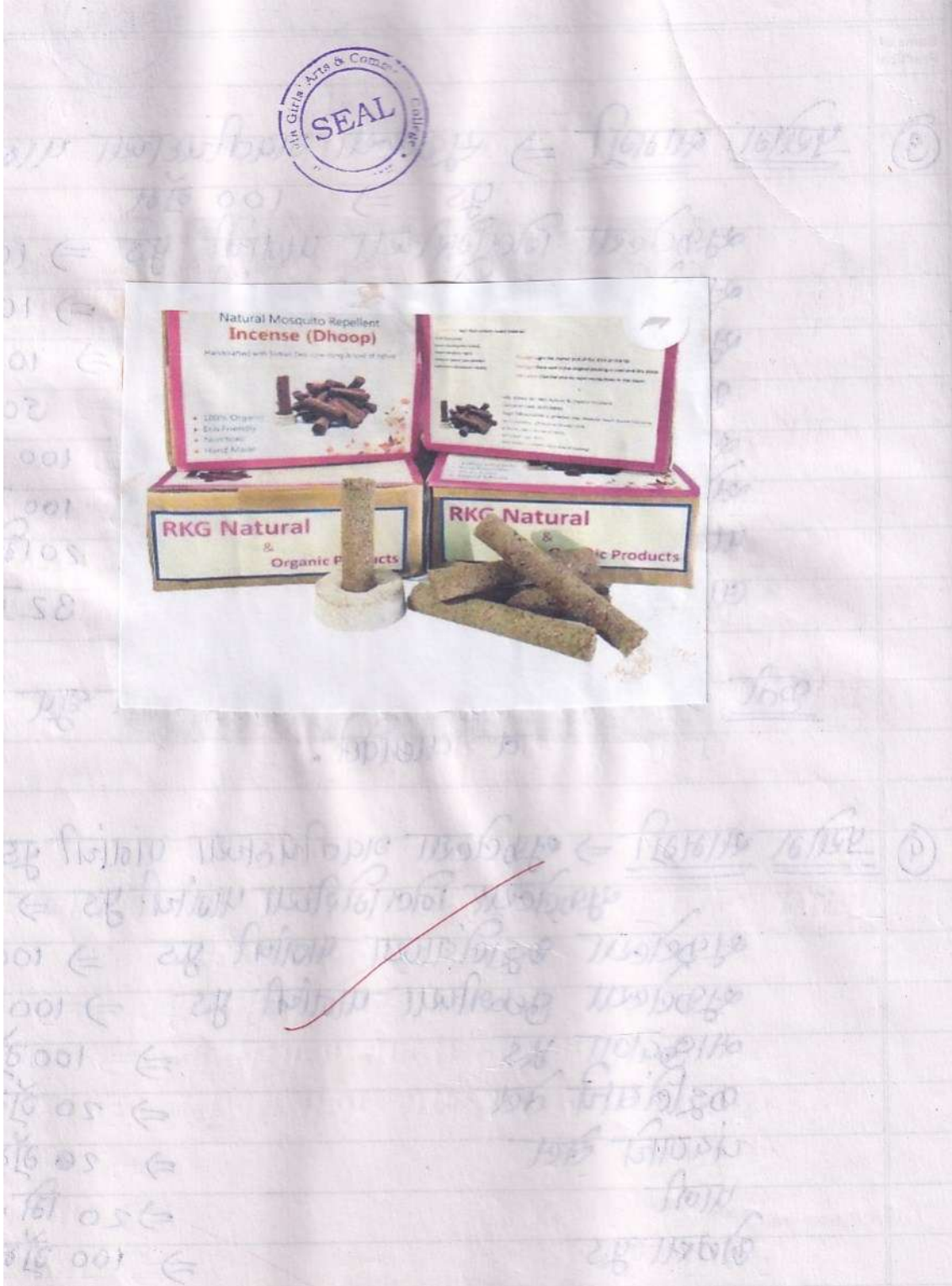
- ③ प्रयोग सामग्री ⇒ सुकलेल्या गवतीचहाच्या पानांची फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सुकलेल्या निलगिरीच्या पानांची फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सुकलेल्या कडुलिंबाच्या पानांची फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सुकलेल्या तुळशीच्या पानांची फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 अणूर ⇒ 50 ग्रॅम
 साबुदाणा फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सोयाबीन तेल ⇒ 100 ग्रॅम
 पाणी ⇒ 20 मि. लि.
 वासच्या काव्या ⇒ 32 नग

कृती ⇒ सामग्री मळत करून उदवत्ती व घूप बनविले व पाळविले.

- ④ प्रयोग सामग्री ⇒ सुकलेल्या गवतीचहाच्या पानांची फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सुकलेल्या निलगिरीच्या पानांची फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सुकलेल्या कडुलिंबाच्या पानांची फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 सुकलेल्या तुळशीच्या पानांची फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 साबुदाणा फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 कडुलिंबाचे तेल ⇒ 20 ग्रॅम
 चंयणाचे तेल ⇒ 20 ग्रॅम
 पाणी ⇒ 20 मि. लि.
 कोवसा फुड ⇒ 100 ग्रॅम
 वासच्या काव्या ⇒ 85 नग

कृती ⇒ सर्व सामग्री मळत करून उदवत्ती व घूप बनविले व पाळविले.

PROJECT COPY

५. प्रकल्पाचे निरीक्षण

① पहिल्या प्रयोगाचे निरीक्षण ⇒

वापर करतांना उदबत्ती व धूप विस्तृत होती, व पूर्ण जळाले नाही. व्यामूढे डास पडाले नाही.

② दुसऱ्या प्रयोगाचे निरीक्षण ⇒

उदबत्ती व धूप चांगले जळाले व डास पडाले पण जळतांना सुगंध नव्हता.

③ तिसऱ्या प्रयोगाचे निरीक्षण ⇒

उदबत्ती व धूप चांगले जळाले व डास पडाले पण जळतांना सुगंध नव्हता.

④ तिसऱ्या प्रयोगाचे निरीक्षण ⇒

वापर करतांना उदबत्ती व धूप जळाले व डास पडाले पण अपूर हा रासायनिक पदार्थ वापरला ते पर्यावरणाच्या दृष्टीने अयोग्य ठरले.

⑤ चौथ्या प्रयोगाचे निरीक्षण ⇒

उदबत्ती व धूप चांगले जळाली, व डास पर्यावरणास जास्त प्रभावी पडले तसेच सुगंधीत वातावरण निर्माण झाले.

६. प्रकल्पाचे विश्लेषण

- ① सर्व वरील प्रयोगे पहिल्या प्रयोगांमध्ये सर्व सामुग्री मऊत करून उदबत्ती व छूप बनविले व वाढविले. पण पहिला प्रयोग असफल झाले.
- ② दुसऱ्या प्रयोगांमध्ये सर्व सामुग्री मऊत करून उदबत्ती व छूप बनविले व वाढविले पण दुसरा प्रयोग पण असफल झाले.
- ③ तिसऱ्या प्रयोगांमध्ये सुद्धा आण्टी तसेच केले पण तिसरा प्रयोग सुद्धा असफल ठरले.
- ④ वरील प्रयोग चार मध्ये सर्वात चांगली उदबत्ती व छूप बनले. कारण नैसर्गिक पदार्थांनी अस पडविण्यास जास्त परिणाम ठरक ठरले व भुवासिक वातावरण निर्माण झाले.

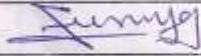
७. प्रकल्पाचा निष्कर्ष

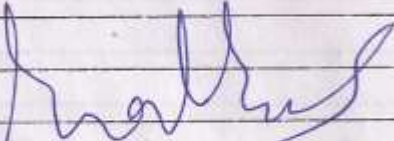

निलगिरी, कडूलिंब, गवतीचहा
 व चूल्हास त्यांच्या पानापासून पुड तयार
 केली कडूलिंब तेल व कोळसापुड ह्यापासून
 जस पत्रविषयाची उद्भवती व धूप बनवितात.
 येते. हे प्रयोगातून लक्षात आले.
 अशा प्रकारे पर्यावरण फारक
 जस पत्रविषयाची पद्धत निर्माण झाली.

८. प्रकल्पाचे सादरीकरण

'डा.स. पद्मिण्याची सुगरवती
 वनणे' हा प्रकल्प शैक्षणिकांसाठी आम्हाला
 अत्यंत समाधान वाटले कारण
 आम्हाला या प्रकल्पाचा यशस्वी शेवटचा
 प्रयोग सफल झाला. आणि हा प्रकल्प
 त्याच कुरव्यासाठी आम्ही दुसऱ्यांना
 प्रोत्साहन देऊ.

PRINCIPAL

Yashoda Girls Arts & Commerce College
 Sneh Nagar, Nagpur-15